

Asia: VN/13803/2022

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain 4 luvun muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Fysioterapeutit ry haluaa kiinnittää huomiota siihen, että lakiuudistuksessa ei muuteta käytäntöä, jossa kokoaikatyössä sovittelujakso katsotaan sen mukaan, milloin työ on tehty ja osa-aikatyössä sen mukaan, milloin palkka on maksettu (4. luvun 2 § 1. mom.).

Maksuperusteinen työttömyysturvan sovittelu on ongelmallista silloin, kun palkanmaksupäivä osuu työttömyys- tai lomautusjakson alkuun. Jos palkka maksetaan esimerkiksi kuukauden ensimmäisellä viikolla, ja lomautus alkaa kuukauden alusta, syntyy tilanne, jossa osa-aikatyötä tekevä työntekijä saa päivärahaa vasta kaksi kuukautta lomautuksen alkamisen jälkeen ja kokoaikatyötä tekevä työntekijä kuukauden jälkeen. Työttömyysturvan tarkoitus, eli toimeentulon turvaaminen lomautus- ja työttömyystilanteissa, toteutuu nykyisellään eriarvoisesti koko- ja osa-aikatyötä tekevillä.

Päivärahan saajan näkökulmasta on valitettavaa, kun työttömyys- tai lomautusjakson alkuun ajoittuva edellisen kuun palkka ”syö” kyseisen kuun päivärahan ja seuraavaan on mahdollisuus vasta seuraavan kuun lopussa. Monelle työntekijälle kaksi kuukautta ilman tuloja aiheuttaa huomattavia vaikeuksia.

Korona-aikana moni työntekijä kohtasi edellä mainitun ongelman myös siksi, että vaihtelevan työajan sopimukset katsotaan osa-aikatyöksi, vaikka tosiasiallinen työaika olisikin ollut vuosien ajan kokoaikatyötä vastaava. Näitä (työsopimuslain vastaisia) vaihtelevan työajan sopimuksia on etenkin kuntoutusalalla todella paljon. Nyt tehtävässä lakiuudistuksessa tulisi korjata tätä tulkintaongelmaa siten, että vaihtelevan työajan sopimuksissa työ katsottaisiin kokoaikatyöksi, jos tosiasiallinen työ määrä on ollut tarkastelujakson ajan kokoaikatyön määritelmän täyttävä.

Työttömyysturvalaissa kohdellaan nähdäksemme eriarvoisesti koko- ja osa-aikatyöntekijöitä, koska kokoaikatyöntekijöiden kohdalla työttömyysturva toimii tarkoituksenmukaisesti, mutta eräissä tapauksissa osa-aikatyöntekijöillä päivärahan saamisen viive on tarpeeseen nähden liian pitkä. Emme usko tämän olleen työttömyysturvalain edellisen uudistuksen tarkoitus.

Nähdäksemme tätä työttömyysturvalain 4. luvun 2 § 1. mom. eriarvoisuutta tulisi korjata. Tässä hallituksen esityksessä edellä kuvattua ongelmaa ei ole tunnistettu, kuten ei myöskään osa-aikatyön ja erityisesti vaihtelevan työajan sopimusten yleisyyttä erällä toimialoilla. Esimerkiksi asian tausta ja valmistelu -luvun neljännen kappaleen lause ”Palkkatulon sovittelu perustuu edelleen ansaintaperiaatteeseen, jos henkilön viikoittaista työaikaa on lyhennetty lomautuksen vuoksi taikka työttömyysetuuden maksaminen perustuu niin kutsuttuun sääesteeseen” pitää paikkansa vain kokoaikatyöntekijöiden kohdalla.

Nyt kun työttömyysturvalain 4. luvun 2 § uudistetaan, tulisi samalla oikaista se ongelma, että osa-aikatyöntekijä saa lomautetuksi tultuaan päivärahaa pahimmillaan vastaa kaksi kuukautta lomautuksen alkamisen jälkeen.

Korpi Juho
Suomen Fysioterapeutit ry